

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та
Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і
міжнаціональних відносин

06 жовтня 2022 року

Веде засідання перший заступник голови Комітету ТКАЧЕНКО М.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго ранку усім! 11:00, будемо починати,
як завжди, вчасно.

У нас на зараз 8 членів комітету з нами присутні. Кворум є, тому
будемо починати. 8 з 12 членів комітету. Отже, є кворум. Засідання
оголошую відкритим.

Шановні колеги, як і на минулому засіданні, повідомляю, що під час
проведення цього засідання, керуючись положеннями частини третьої статті
44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», я також
виконуватиму обов'язки секретаря сьогоднішнього засідання комітету.

Колеги, вам заздалегідь було надіслано проект порядку денного.
Сьогодні планується розглянути два законопроекти, які нашому комітету
доручено опрацювати, і подати висновок до головного комітету, а також
питання щодо схвалення рекомендацій за результатами слухань у комітеті,
які відбулися 22 вересня 2022 року.

Чи є в когось пропозиції, доповнення чи зауваження до порядку
денного, колеги? Немає.

Якщо немає, ставлю на голосування затвердження порядку денного
сьогоднішнього засідання. Хто – за?

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. Я – за. Пане Максиме, у мене є пропозиція проголосувати обидва законопроекти без обговорення, тому що ми всі знаємо, є документи на руках. Дякую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякуємо, Юрій Анатолійович.
Горбенко Руслан Олександрович, доєднався, бачимо.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за. Підтримую ініціативу пана Бойка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми дуже швидко все зробимо, дуже швидко.
Дякую, Руслан Олександрович.
Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костянтин Іванович Касай. Руку підніміть, будь ласка. Мікрофон у вас виключений, тоді хоча б руку. Дякую, Костянтин Іванович. Мікрофончик у вас виключений.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Бачу, дякую.
Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко. Поки що немає. Чекаємо.

Ткаченко Максим, я голосую – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Неллі Іллівна.

Переходимо... Пробачте, 10 з 12 членів комітету - за. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Перше питання: проект Закону України про внесення змін до деяких законів України з метою виконання вимог Європейської комісії щодо набуття Україною статусу члена Європейського Союзу (реєстраційний номер 8071 від 23.09.2022), поданий народним депутатом України Арахамією Давидом Георгійовичем.

Шановні колеги, головним з підготовки даного законопроекту до розгляду визначено Комітет Верховної Ради України з питань антикорупційної політики. Для представлення законопроекту ми запрошували автора - Давида Георгійовича Арахамію.

Чи присутній у нас на засіданні Давид? Якщо є, то дамо слово. Якщо немає... Мабуть, немає. Давида немає. Тоді я коротко представлю дану законодавчу ініціативу.

За твердженням автора, даний законопроект спрямований на виконання вимог Європейської комісії щодо набуття Україною статусу члена Європейського Союзу та відновлення належних процедур, спрямованих на боротьбу з корупцією та захист і утвердження демократичних цінностей, верховенства права та прав людини в Україні.

Зазначеним законопроектом передбачено внесення змін до низки законів України, зокрема до Закону України «Про запобігання корупції», «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності» та інших документів, у період дії воєнного стану або стану війни, які направлені на посилення заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією. Так, законопроектом, зокрема, передбачено повернення вимоги щодо подання особою, яка претендує на зайняття політичної посади, посади державної служби, посади в органах місцевого самоврядування, посади керівника суб'єкта господарювання державного сектору економіки, декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції».

Крім того, особи, які у 2022 році не подали декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та повідомлення про суттєві зміни у майновому стані чи про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента, подають таку декларацію та повідомлення на пізніше 60 календарних днів з дня набрання чинності цим законом. Не підлягають притягненню до відповідальності за несвоєчасне подання такої декларації та відповідних повідомлень лише суб'єкти декларування, які у визначений строк не подали відповідну декларацію та повідомлення у зв'язку з виконанням завдань в інтересах

національної безпеки і оборони України, безпосередньою участю у веденні воєнних дій.

Законопроектом також поновлюється проведення спеціальних перевірок, передбачених законами України «Про запобігання корупції» та «Про очищення влади», які не проводились у період дії воєнного часу.

Крім того, передбачається, що норми Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» не поширюватимуться на відносини, врегульовані Законом України «Про запобігання корупції».

Висновки до законопроекту, передбачені Регламентом, станом на сьогодні відсутні.

На розгляд даного законопроекту ми запрошували представника НАЗК. Якщо є представник, дуже коротко, буквально до 2 хвилин. Якщо є представник. Вишневський Андрій Володимирович, казали, що буде, заступник Голови Національного агентства з питань запобігання корупції.

ВИШНЕВСЬКИЙ А.В. Є такий. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Вітаємо вас!

ВИШНЕВСЬКИЙ А.В. Колеги, питання декларування, звичайно, зрозуміло, що воно сенситивне для всіх, кого воно стосується. І зрозуміло, що були причини, чому подання декларацій було призупинено, в той час, коли танки стояли навколо Києва. На сьогоднішній день, на щастя, ця причина вже зникла, і ми дуже сподіваємося, що вона не відновиться. І питання повернення до декларування, яким би воно, я ж кажу, чутливим не було і як би нам всім не хотілося якомога довше це відтермінувати, треба до цього поступово повертатися, тому що, чим далі це відкладається, тим більше вірогідність того, що, коли це відновиться, це, по суті, буде нульова декларація. Це означатиме, що вся робота, яка проведена була протягом

останніх років, спільно усіма – коли ми говоримо «спільно усіма», то ми маємо на увазі і всіх, хто подають декларації, і НАЗК, яке уповноважене їх перевіряти, тому що забезпечення доброчесності – це наша спільна справа, - от щоб ця робота не пішла насмарку, нам потрібно до цього процесу поступово повертатися, в максимально м'якому режимі. Тобто, дійсно, дається 60 днів з моменту набрання чинності цим законом, у разі, якщо він буде прийнятий. Даються винятки для всіх, хто з об'єктивних причин, зумовлених війною, не може це зробити в ті строки, які встановлено, і відповідно вони не будуть підлягати відповідальності. Тому ми би просили... А, ну і важливий політичний аспект: питання відновлення декларацій є однією з умов для відкриття переговорів про членство України в ЄС. Ви знаєте про ті сім умов, які визначені в той час, коли Україні надавався статус кандидата. Десь два тижні тому Європейська комісія прислала свої рекомендації уряду, яким чином вони бачать виконання цих вимог. Так от, якнайшвидше відновлення декларування є однією з цих рекомендацій. Тому ще прохання врахувати і цей аргумент.

У цьому зв'язку ми просили би комітет підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Андрій Володимирович. Дякуємо за ваші слова та за вашу роботу. Ми будемо, мабуть, підтримувати, а вже рішення буде приймати головний комітет.

Колеги, хто бажає висловитись з приводу цього законопроекту? Не бачу рук.

Тоді хочу зазначити ще, що законодавство України має відповідати європейським стандартам. Вважаю, що норми даного законопроекту направлені на відновлення належних процедур, спрямованих на боротьбу з корупцією, що є однією з основних вимог Європейського Союзу.

Тому, оскільки наш комітет не є головним з опрацювання даного законопроекту, пропоную звернутися до Комітету з питань антикорупційної політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект

Закону України про внесення змін до деяких законів України з метою виконання вимог Європейської комісії щодо набуття Україною статусу члена Європейського Союзу (реєстраційний номер 8071 від 23.09.2022 року), поданий народним депутатом України Арахамією Давидом, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Колеги, прошу голосувати. Хто – за?

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Бачу руку, Олександр Любимович. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко, якщо доєднався. На жаль, немає.

Максим Миколайович Ткаченко, голосую – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Неллі Іллівна Яковлєва. Неллі Іллівна, проголосуйте, будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

10 членів комітету з 10 - за. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до розгляду наступного питання. Друге питання – це проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання права на звільнення з військової служби та відстрочки від призову під час мобілізації особам, звільненим з полону (реєстраційний номер 8061 від 20.09.2022), поданий народним депутатом України Василенко Лесею Володимирівною та іншими народними депутатами України. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Шановні колеги, для представлення даного законопроекту ми запрошували на наше засідання його основного ініціатора – народного депутата України Василенко Лесю Володимирівну. Чи присутня?

ВАСИЛЕНКО Л.В. Присутня. Добрий день. Доброго ранку, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо вас! До 2 хвилин, будь ласка.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Дуже коротко.

Законопроект вносить зміни, які надають можливість військовослужбовцям, які були звільнені з полону, повернені з полону, за власним бажанням не продовжування несення військової служби. Справа в тому, що не кожна людина, яка пережила тортури і муки полону, здатна в подальшому нести військову службу, ні фізично, ні психологічно. За Женевськими конвенціями всі репатрійовані особи не можуть взагалі призиватися. Багато з наших військових, дійсно, вони висловлюють з часом бажання призиватися на військову службу, далі продовжувати несення цієї служби, тому в нашому законодавстві ми пропонуємо цим законопроектом надати опцію: або продовжувати, або не продовжувати. Таким чином, ми прямо не приводимо норму Женевської конвенції, яка прямо-таки забороняє продовження військової служби всім, хто були репатрійовані, але надаємо таку можливість вибору.

У мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Леся Володимирівна.

Чи є серед народних депутатів України - членів нашого комітету ті, хто бажають висловитися по цьому проекту закону? Немає бажаючих.

Колеги, звертаю вашу увагу, що ми сьогодні розглядаємо даний законопроект виключно в межах своїх предметів відання. У міжнародному праві загальний принцип щодо недопущення повторної участі

військовополонених у бойових діях закладений у статті 117 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими, відповідно до якої жодна репатрійована особа не може бути використана на дійсній військовій службі. В той же час, національне законодавство України не містить відповідних норм для практичної реалізації вказаного принципу по відношенню до військовослужбовців, звільнених з полону. Так, відповідно до статті 24 Закону «Про військовий обов'язок і військову службу» закінченням проходження військової служби вважається день виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини. При цьому із списків особового складу військової частини військовослужбовець не виключається та контракт не припиняється у разі захоплення в полон або заручником.

Тому з метою належного забезпечення державою загальновизнаних на міжнародному рівні прав осіб, звільнених з полону, запропонована у законопроекті ідея вбачається доцільною та обґрунтованою.

Враховуючи зазначене, ставлю на голосування наступну пропозицію. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання права на звільнення з військової служби та відстрочки від призову під час мобілізації особам, звільненим з полону (реєстраційний номер 8061 від 20.09.2022), поданий народним депутатом України Василенко Лесею Володимирівною та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Хто – за, колеги?

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Горбенко Руслан Олександрович. Руслан Олександрович Горбенко?
Чекаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа Джемільєв.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за. Вибачаюсь, шановні колеги.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Є. Пан Мустафа Джемільєв – за, Руслан Горбенко – за. Є.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Любимович.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко. Немає.

Ткаченко Максим, голосую – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

10 з 10 присутніх на засіданні членів нашого комітету – за. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до наступного блоку питань. Василенко Леся Володимирівна, дякуємо вам за участь у засіданні нашого комітету.

І переходимо до «інші питання» - це третє питання: про схвалення Рекомендацій за результатами слухань у Комітеті на тему: «Деокупація та реінтеграція тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя: нові виклики в умовах широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України».

Шановні колеги, перш за все, я хочу передати вам та окремо секретаріату нашого комітету слова вдячності від Голови Верховної Ради України Руслана Олексійовича Стефанчука за організацію та проведення на достойному рівні комітетських слухань. Думаю, що розповідати про самі слухання немає сенсу, оскільки більшість із вас були присутні на даному заході. Зазначу лише, що учасники слухань надали нам дуже великий об'єм інформації, яку необхідно було опрацювати.

Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» за результатами слухань комітет приймає рекомендації. В проекті рекомендацій, який вам був надісланий, враховані пропозиції, які були висловлені учасниками під час слухань та які були надіслані до комітету вже після проведення заходу.

Ви знаєте, що слухання були проведені за ініціативою Голови Верховної Ради України, тому надісланий вам проект попередньо був узгоджений з керівництвом нашого парламенту.

Шановні народні депутати, чи є у когось зауваження до проекту рекомендацій? Немає. Дякую.

Колеги, ставлю на голосування наступну пропозицію. Схвалити Рекомендації за результатами слухань у Комітеті на тему: «Деокупація та реінтеграція тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя: нові виклики в умовах широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України», - що відбулися 22 вересня 2022 року. Хто – за?

Бойко Юрій Анатолійович. Прошу голосувати.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Любимович Копиленко. Олександр Любимович?

Доеднається, мабуть.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко. Немає.

Ткаченко Максим, голосую – за.

Ахтем Зейтуллайович Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллайович.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

9 голосів – за. Рішення прийнято одногolosно.

Даю доручення секретаріату надіслати вказані Рекомендації до відповідних державних органів та установ для відповідного реагування.

Колеги, на сьогодні порядок денний вичерпаний. Чи є в когось інформація або запитання? Поділіться з іншими членами нашого комітету, якщо вони є.

Якщо немає, тоді засідання оголошую закритим. Як і обіцяв, дуже швидко: 21 хвилина. Дякую всім за участь. Гарного дня!